Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Van
[redacted]

Datum
08 juni 2023

Referentie
38830115

Bijlagen
1. Voorstel antwoord commissie
2. Verzoek van de commissie
3. Ingekomen brief

Intern OCW afgestemd
DUO

nota

Reactie op verzoek van de commissie in verband met een burgerbrief over reisproduct bij overstap van hbo naar mbo

Aanleiding

De vaste Kamercommissie voor OCW heeft u op 8 juni 2023 verzocht om een reactie op een binnengekomen e-mail in verband met de prestatiebeurs voor de reisvoorziening bij een overstap van hbo naar mbo. Hierbij ontvangt u een concept-antwoordbrief ter ondertekening.

Geadviseerd besluit

- De brief voor de Tweede Kamer ondertekenen, zodat deze verzonden kan worden.

Kernpunten

- In de brief gaat u in op de situatie van de student. Zij is overgestapt van hbo naar mbo. De diplomatermijnen voor de prestatiebeurs voor het hoger onderwijs en het mbo zijn echter gescheiden. Als de diplomatermijn in het ho is begonnen en een student stapt vervolgens over om een diploma te halen op het mbo, dan wordt niet voldaan aan de diplomatermijn en zal de prestatiebeurs niet worden omgezet in een gift, maar in een schuld. In het geval van de student in de brief wordt haar studentenreisproduct (prestatiebeurs) daardoor omgezet in een schuld.
- U geeft aan dat u goed begrijpt dat deze situatie onrechtvaardig voelt voor de student. U vindt het belangrijk dat studenten een opleiding volgen die het beste bij hen past.
- U sluit de brief af met de opmerking dat het in de toekomst wellicht mogelijk gemaakt kan worden om aan de diplomatermijn te voldoen bij overstap van ho naar mbo door de wet te wijzigen, maar dat op dit moment nog niet voldoende duidelijk is wat de gevolgen daarvan zijn voor de prestatiebeurssystematiek. Het besluit over het vervolg is aan een volgend kabinet.

Toelichting

- De diplomatermijn voor het beroepsonderwijs is vastgelegd in art. 4.9 WSF 2000 en voor het hoger onderwijs in art. 5.5 WSF 2000.
- Als de diplomatermijn voor het beroepsonderwijs wordt afgerond met een ho-diploma, dan zal de prestatiebeurs ook worden omgezet in een gift. Dit geldt niet andersom: als een ho-opleiding resulteert in een mbo-diploma,

dan wordt niet voldaan aan de diplomatermijn en wordt de prestatiebeurs uiteindelijk omgezet in een schuld.

Antwoord op vragen MOCW 14 augustus 2023
Hoe zit het met overstap wo -> hbo?

- Voor wo en hbo geldt de diplomatermijn hoger onderwijs (tien jaar). In het geval van een overstap van wo naar hbo loopt de termijn dus door en zijn er geen gevolgen voor de prestatiebeurs. Als een student start op het wo en vervolgens (enkel) een hbo-diploma haalt binnen de diplomatermijn, dan zal de prestatiebeurs worden omgezet in een gift.

Om hoeveel gevallen gaat het (hbo -> mbo)?

- Hiervoor moet de beschikbare data nader geanalyseerd worden. Wij zullen u hierover informeren in het kader van de verkenning studiefinanciering of middels een nota ter informatie. Wij adviseren u om over te gaan tot verzending van de brief aan de Tweede Kamer.

Wanneer kan er een uitzondering worden gemaakt?

- In theorie kan er uitzondering worden gemaakt indien toepassing van de wet leidt tot een onbillikheid van overwegende aard. Hiervoor zou dan de hardheidsclausule moeten worden ingezet. Het moet dan gaan om unieke situaties waarbij toepassing van de wet tot zeer onevenredige gevolgen leidt, die de wetgever niet had (kunnen) voorzien. Het verschil tussen de prestatiebeurs beroepsonderwijs en hoger onderwijs is een bewuste keuze geweest. Het maken van een uitzondering is deze situatie is dus niet voor de hand liggend. Des te meer omdat die niet om een enkel geval gaat.
- De bredere vraag of de huidige situatie – waarbij een ho-prestatiebeurs niet wordt omgezet als een mbo-diploma wordt behaald – wenselijk is, wordt betrokken bij de verkenning SF waar u in juli over bent bijgepraat.